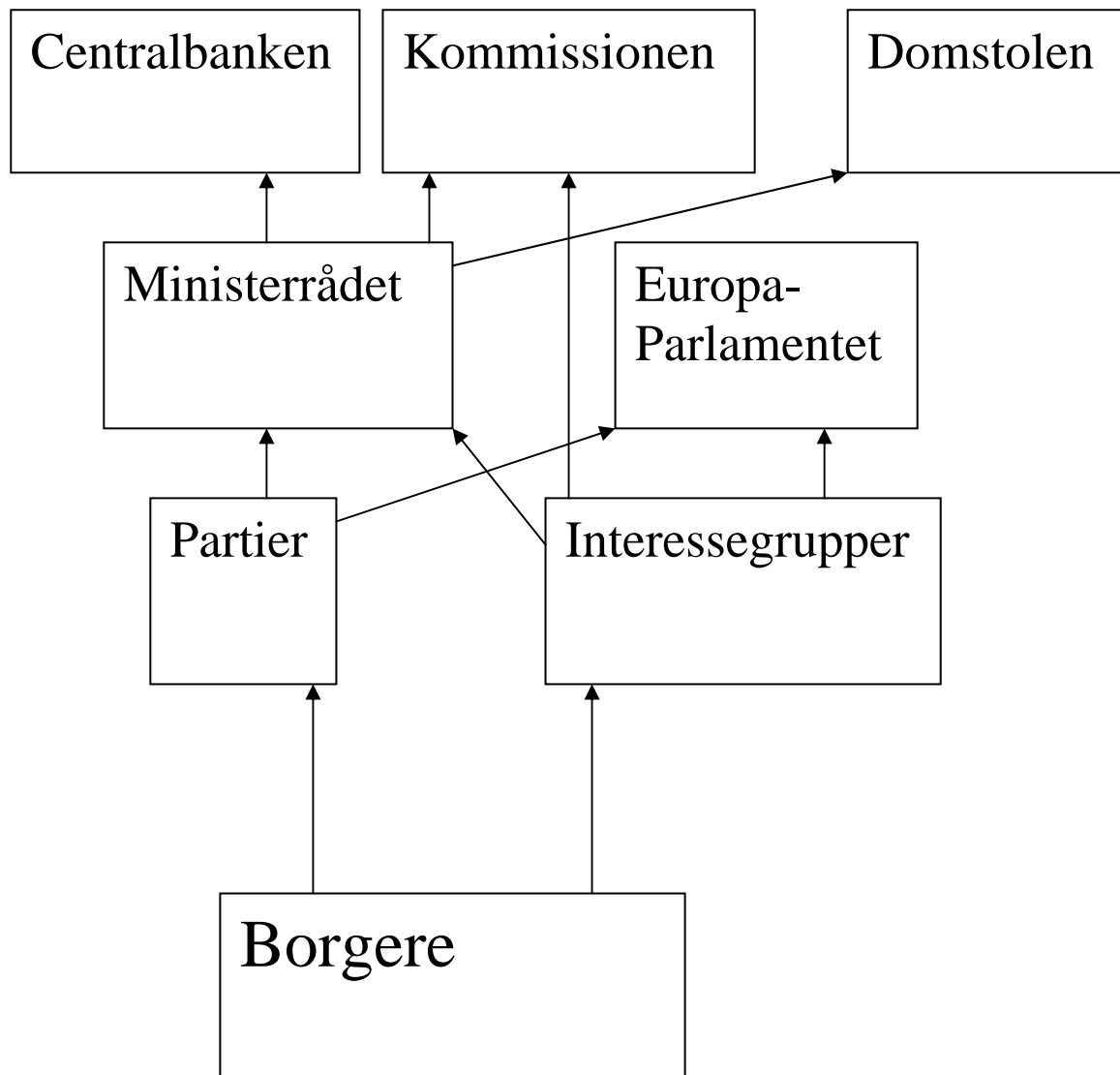

EU's økonomiske politikker og virksomhederne

Gennemgang den 14. maj 2007

- 1. EU's Institutioner**
 - 2. Beslutningsproces/administrativ proces**
 - 3. Overstatslige vs. mellemstatslig beslutningsmåde**
 - 4. Teorier om europæisk integration**
 - 5. Årsager til integration**
 - 6. Klassisk magtdelingslære**
 - 7. EU's offentlige-økonomiske policies**
-
- 8. Ad EU's reguleringer**
 - 9. Ad EU's udgiftspolitikker – CAP**
 - 10. Ad EU's makroøkonomiske politikker - ØMU**
-

1. EU's institutioner

Hvordan påvirker offentligheden/ borgerne/ virksomhederne EU's politiske system?

- To grundlæggende måder:
- 1) Via politiske partier (Ministerrådet, Parlamentet, Kommissionen).
- 2) Via interessegrupper: a) nationale interessegrupper.
b) Euro-organisationer.
- Påvirkningen via Euro-organisationer er stigende.

2. Beslutningsproces/administrativ proces:

Kommissionen (fremsættelse); derefter kommer:

- EU-landenes administration (forberedelse)**
- arbejdsgrupper i Bruxelles (behandling)**
- Coreper (behandling)**
- Ministerrådet (vedtagelse)**
- Europa-Parlamentet (vedtagelse)**
- EU-landenes administration (implementering af EU-love)**
- Komitologi-komiteer (kontrollerer Kommissionens administration af EU-lovene)**

Lobbyisme på alle trin.

EU's institutioner producerer forskellige former for politik (policies):

- 1) Reguleringspolitik: Regler om den fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser, kapital og personer i det indre marked.
- 2) Udgiftspolitik: Overførsler via EU's budget: landbrugspolitik, regionalpolitik, forskningspolitik.
- 3) Makroøkonomisk politik: ØMU. Rentepolitik. Vekselkurspolitik. Koordination og gennemgang af medlemslandenes skatte- og beskæftigelsespolitik.
- 4) Borgerrettede politikker: Rettigheder. Retspolitik. Schengen. Asyl. Indvandring. Politisamarbejde. EU statsborgerskab.
- 5) Udenrigspolitik: Handelspolitik, eksterne relationer. Fælles sikkerhedspolitik.

3. Overstatslige vs. mellemstatslig beslutningsmåde

1) Overstatslig: Reguleringer; udgifter; visse borgerrettede politikker; visse makroøkonomiske politikker.

- Kommissionen har her den udøvende magt.
- Kommissionen har monopol på politiske initiativer.
- Normalt stemmes der med kvalificeret flertal i Ministerrådet.
- Europa-Parlamentet er integreret i beslutningsprocessen.
- Domstolen har fuld kompetence til at sikre overholdelsen af de udstedte regler.

2) Mellemstatslig: De fleste makroøkonomiske politikker, borgerrettede politikker og udenrigspolitikken vedtages via en mellemstatslig beslutningsproces.

- Ministerrådet er det vigtigste udøvende og lovgivende organ.
- Normalt er der enstemmighed på området.
- Kommissionen kan alene komme med ideer.
- Europa-Parlamentet bliver alene konsulteret af Ministerrådet.
- Domstolen har meget begrænset kompetence.

4. Teorier om europæisk integration

Neofunktionalisme:

- Ernst B. Haas: Europæisk integration er en deterministisk proces. Som en snebold, der ruller ned ad et bjerg. "Spill-over" mekanismen er det centrale begreb:

Eksempel:

- Toldunion > Fælles handelspolitik > Fælles markedspolitik > Fælles landbrugspolitik > Fælles monetær politik > Fælles økonomisk politik > Fælles udenrigspolitik > Fælles forsvarspolitik

- Spill-over er et resultat af ikke-statslige aktørers ageren. Partier. Interesseorganisationer. Virksomheder. De skifter interesser. De skifter loyalitet til det nye politiske niveau.
- Neofunktionalismen er en del af den liberale skole i international politik. Automatisk integrationslogik, som underminerer staterne.
- Problem: Hvordan forklares tilbageslaget for europæisk integration i midten af 1960'erne. Og stagnationen frem til 1985. Hvordan forklares krisen i f.m. forfatningstraktaten?

Intergovernmentalisme:

- Stanley Hoffman. Staterne er de vigtigste aktører. Staterne har egne nationale interesser, som de varetager. Der findes ingen automatisk integrationslogik.
- Europæisk integration finder kun sted, hvis medlemsstaterne har en interesse heri.
- Intergovernmentalismen er udledt af den såkaldte realistiske teori i international politik = Staterne er international politiks atomer.

5. Årsager til integration

1) Økonomiske:

- a) færre transaktionsomkostninger (f.eks. regler, mønt osv.)**
- b) stordriftsfordele (f.eks. virksomheder med større produktionsserier)**

2) Politiske:

- a) eksternaliteter (f.eks. miljø)**
 - b) troværdighed (f.eks. sikkerhedspolitik, fælles valuta)**
 - c) forsikring (f.eks. støtte ved makroøkonomiske chocks)**
-

3) Interesser:

--- a) pakkeaftaler (f.eks. hvis integration her, så også integration dér)

--- b) pres fra virksomheder (f.eks. på grund af ønsket om ens konkurrencevilkår)

--- c) pres fra lønmodtagerside (f.eks. stærkere regulering af arbejdsmiljø for at undgå "unfair" konkurrence)

--- d) EU-institutionernes egeninteresse (f.eks. når et DG fremmer EU-samarbejdet)

6. Klassisk magtdelingslære:

- 1) Lovgivende magt – Parlamentet**
- 2) Udøvende magt – Regeringen: a) politisk (forslag til love) b) administrativ (implementering af love)**
- 3) Dømmende magt**

Lovgivende magt

EU's 2-kammersystem:

Ministerrådet - repræsenterer staterne

Europa-Parlamentet (EP) – repræsenterer borgerne

EP's rolle afhænger af beslutningsmetoden for direktiver og forordninger:

- **Høringsproceduren: EP høres blot. Betydningen af denne procedure har været helt dominerende, men er faldende.**
- **Proceduren om fælles beslutningstagen: EP har samme indflydelse som MR. Betydningen af denne procedure er voksende. I forfatningstraktaten kom 75 % af alle samarbejdsområder herunder.**

Udøvende magt

EU har en ”dobbelt” udøvende magt:

- **Regeringsrepræsentanterne i Det Europæiske Råd/ Ministerrådet (langsigtet) + Kommissionen (kortsigtet)**
- **Ligner forholdet mellem en principal og en agent**
- **Samme spørgsmål: a) Hvordan styrer principalen agenten? b) Hvor meget kan agenten gøre, som principalen er principielt imod?**

Dømmende magt

Domstole er etableret for at sikre optimale løsninger på politiske problemer. Kan bedst illustreres via fangernes dilemma-spillet:

		Medlemsland B	
Medlemsland A		Gennemføres ikke indre markedsreglerne (snyder)	Gennemfører indre markedsreglerne (samarbejder)
	Gennemfører ikke indre markedsregler (snyder)	A: 0 B: 0	A: + 7 B: - 3
	Gennemfører indre markedsreglerne (samarbejder)	A: - 3 B: + 7	A: + 4 B: + 4 En uafhængig domstol kan sikre denne løsning

7. EU's offentlige-økonomiske policies:

- 1) regulatory policies – ex. indre marked
 - 2) expenditure policies – ex. landbrugspolitikken
 - 3) macro economic policies – ex. ØMU
-

8. Ad EU's reguleringer

Reguleringer kan korrigere markedsfejl:

- a) Asymmetrisk information: ex. tekniske standarder, forbrugerbeskyttelsesstandarder og sikkerhedsstandarder kan sikre brugerne den information, de ikke har
- b) Karteldannelse: Konkurrencepolitikken kan modvirke karteldannelse
- c) Naturlige monopoler (kun en producent realistisk – vand, el): Prisregulering

Men **langt fra al regulering går ud på at korrigere markedsfejl**, selv om den giver sig ud herfor.

Andre årsager til regulering er:

- i) Sociale overvejelser – mindsteløn.
- ii) Protektionisme – toldmure.

På baggrund heraf findes **to modsatrettede teorier** om de regulerende instanser vedr. effekten af reguleringerne:

Teori I) Overlades reguleringen til **demokratisk valgte flertalsorganer lægger regulatorerne vægten på omfordeling**. Overlades reguleringen i stedet til en quango (quasi non-governmental organization) som Kommissionen, sikres effektiviteten, selv om politikerne også her vil presse på.

Teori II) Politikerne har incitamenten til at **udbyde reguleringer til producenterne**. Producenterne efterspørger dem og presser mest på. Producenterne er konkrete med hensyn til, hvad de vil. I modsætning hertil har forbrugerne, miljøgrupperne osv. kun diffuse interesser og store kollektive handlingsproblemer.

Virkeligheden er et sted midt imellem.

9. Ad EU's udgiftspolitikker - CAP

CAP's success led to problems:

- 1) high guaranteed prices encouraged overproduction
- 2) storage costs – “butter mountains” and “wine lakes”
- 3) environmental damage resulted from overintensive farming
- 4) 20% of the farmers received 80% of the CAP budget
- 5) trade restrictions led to trade disputes
- 6) export subsidies depressed world prices

Explaining CAP expenditures

Three important issues:

- 1) the size of the agricultural budget
- 2) the relative decline of the agricultural budget
- 3) why are some individuals, regions and member states net winners while others are net losers

Four explanations

I) The EU budget is an equilibrium outcome of a **bargaining game** between the governments

Each government makes a cost-benefit calculation: how much am I willing to pay/ take out of the EU budget
= how much it believes it will gain/lose from the EU's non-fiscal policies (single market, EMU)

- expansions of the budget = losers from the process of economic integration demand fiscal compensation

- cuts in the budget = those which benefit most from the budget can be “bought off” with other policies

Empirical evidence:

The more a member state is a net importer from the rest of the EU, the more it receives from the EU budget

– Exceptions: Ireland + Denmark, they are wealthy export-oriented states, but (until recently) net recipients from the EU budget

- Explanations: governments with anti-European citizens will demand more from the EU in return from their continued participation in European integration

II) The power of particular **interest groups**

The logic of collective action theory

= groups that can secure concentrated and selective benefits tend to be more able than groups with diffuse interests to organize to influence the policy process

= political asymmetry between well-organized farmers and non-organized consumers

- farmers lobbying through COPA is such a powerful lobbying group

III) Strategic behavior by the **Commission** to promote its own institutional interests

- the Commission can use its agenda-setting powers in the expenditure game

- what are the interests of the Commission:

- a) to promote European integration

- b) to secure approval of its policy proposal from key member states and influential groups

IV) Institutional rules of the **expenditure game**

- the multiannual budgetary bargains are decided by unanimity between national governments in the Council

- = everyone must win, otherwise individual member states will exercise a veto

- = governments exchange support for each other's policies

- the annual CAP budget is decided by qualified majority voting

- = this enables the majority to redistribute resources from the minority or from the weakest groups (consumers)

EU budget characteristics

- the “balanced-budget” rule places a significant institutional constraint on the EU budget

- = the EU was forced to reform the CAP before the enlargement in 2004

10. Ad EU's makroøkonomiske politikker - ØMU

Forklaringer på ØMU'en

Hvorfor kom ØMU'en da den kom?

Hvorfor fik den den udformning, som den fik?

Hvorfor tilsluttede netop de lande sig?

Første forklaring:

Økonomisk rationalitet

- fordelene ved ØMU bliver flere, når samhandelen stiger = små lande har størst fordel af ØMU
- ØMU er ikke et optimalt valutaområde sammenlignet med USA, men meget tyder på, at EU-5 (Tyskland, Frankrig og Benelux) ER et optimalt valutaområde
- Økonomisk rationalitet kan derimod ikke forklare, hvorfor store lande som Italien og Spanien gik med.

Anden forklaring:

En fransk-tysk aftale

Begge lande fik en række ønsker opfyldt:

Tysklands ønsker til ØMU'en:

ØMU'ens udformning svarede stort set til
Tysklands præferencer

Forklaring: Tyskland havde mindst at tabe, hvis
ØMU'en ikke blev til noget.

Frankrigs ønsker til ØMU'en:

- Mulighed for en bredere ØMU end EU-5.
- EcoFin's rolle i styringen af ØMU'ens eksterne valutakurspolitik.
- Frankrigs accept af den tyske genforening mod, at Tyskland opgiver D-marked.

Tredje forklaring:

Kommissionen og centralbankernes agenda-setting

- a)Kommissionen sætter ØMU'en på dagsordenen i EU på Jacques Delors' initiativ.

- b) Nationalbankcheferne er med i forberedelsen af ØMU. De delte alle ønsket om uafhængige centralbanker fri af politisk pres.

Fjerde forklaring:

Monetaristisk konsensus

Baggrund:

Keynesianismen havde lidt skibbrud i 1970'erne.

Efterspørgselsstyringen af økonomien duede ikke længere, hvilket viste sig i form af højinflations + høj arbejdsløshed.

Alternativet:

Monetarismen fremstod som et mere troværdigt alternativ:

Pengepolitikken styres her af uafhængige centralbanker.

Pengepolitikken bliver samtidig det vigtigste styringsinstrument i stedet for styringen af økonomien via finanspolitikken og efterspørgselssiden.